

Μάθημα: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Εισαγωγή

Το μάθημα των Λατινικών αποτελεί κατεξοχήν ανθρωπιστικό μάθημα με σημαντική συμβολή στην ολόπλευρη καλλιέργεια της ανθρώπινης προσωπικότητας. Τόσο η διδασκαλία της Λατινικής Γλώσσας όσο και της Γραμματείας μπορεί να αποβεί επίκαιρη όσο ποτέ άλλοτε, κυρίως λόγω των διαχρονικών τους μηνυμάτων αλλά και για τις προεκτάσεις τους σε διάφορες πτυχές άλλων επιστημών (π.χ. πολιτική, ιατρική, φαρμακευτική, θεολογία, μαθηματικά, τέχνες). Γι' αυτό και κρίνεται απαραίτητη η διασύνδεση του μαθήματος με άλλα μαθήματα (διαθεματική προσέγγιση). Τα Λατινικά, εκτός από την ανθρωπιστική παιδεία που προσφέρουν στον άνθρωπο, συμβάλλουν στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και κατ' επέκταση της κριτικής θεώρησης των πραγμάτων, μιας από τις σημαντικότερες δεξιότητες που καλείται να αναπτύξει ο σύγχρονος άνθρωπος, για να μπορεί να αυτενεργεί μέσα στον έντονα μεταβαλλόμενο κόσμο της σύγχρονης εποχής.

Έτσι, η αρχαιογνωσία αποτελεί βασικό παιδευτικό αγαθό που συμβάλλει στη θεμελίωση και τη συνοχή του συστήματος αξιών, στο οποίο κεντρική θέση κατέχει ο προβληματισμός γύρω από τον προσδιορισμό των εννοιών του ανθρώπου, του πολίτη, των ανθρώπινων δικαιωμάτων, του ορθού λόγου, της ευνομίας, των τεχνών και της ανεξάρτητης επιστημονικής έρευνας. Στον ελληνικό χώρο, τα Λατινικά θα επιτρέψουν στους μαθητές και τις μαθήτριες να συνδεθούν με το ιστορικό- γλωσσικό και πολιτιστικό πλαίσιο της αρχαίας Ρώμης, γνώση που θα τους ενισχύσει στην εκμάθηση λατινογενών γλωσσών.

Η διδασκαλία της Λατινικής Γλώσσας και γραμματείας, προσφέρει ως εκ τούτου διπλή ωφέλεια στον σημερινό μαθητή και αυριανό Ευρωπαϊκό πολίτη. Του προσφέρει αφενός τη βεβαιότητα ότι τα θεμέλια της ανθρώπινης σκέψης παραμένουν αναλλοίωτα στους αιώνες και μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμο οδηγό για το μέλλον, αφετέρου η άμεση επαφή με τη Λατινική βοηθά στην κατανόηση της δομής των σύγχρονων λατινογενών γλωσσών.

Βασικοί άξονες του μαθήματος

Βασικός στόχος της διδασκαλίας κειμένων της Λατινικής Γλώσσας και γραμματείας, στο πλαίσιο του νέου ωρολογίου προγράμματος, είναι να έλθουν σε επαφή οι μαθητές και οι μαθήτριες με την πνευματική δημιουργία των αρχαίων Ρωμαίων, με την οποία συνδέεται ο ευρωπαϊκός πολιτισμός, και να εντοπίσουν ομοιότητες, αναλογίες και διαφορές με τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες σε επίπεδο γλωσσικής μορφής/γλωσσικών τύπων, αλλά και στο επίπεδο του πολιτισμού, ιδεών, νοοτροπιών, ηθών-εθίμων, ή άλλων πολιτιστικών στοιχείων.

Με τη διδασκαλία των Λατινικών Β' Λυκείου επιδιώκεται:

1. Να επιτευχθούν οι γενικοί μορφωτικοί-ανθρωπιστικοί σκοποί του μαθήματος με τη μελέτη επιλεγμένων κειμένων της Λατινικής Λογοτεχνίας.
2. Να γνωρίσουν οι μαθητές τη Λατινική Γλώσσα και να μελετήσουν τα βασικά της στοιχεία, τόσο στο επίπεδο του γλωσσικού συστήματος, όσο και στο επίπεδο του λεξιλογίου.

Στη Γ' Λυκείου προστίθενται οι ακόλουθες παράμετροι:

1. Επιδιώκεται η σε βάθος και πλάτος επιστημονική ενασχόληση των μαθητών με το αντικείμενό τους. Τα κείμενα στην Γ' τάξη είναι πιο εκτεταμένα και με πιο σύνθετες γλωσσικές απαιτήσεις. Η προσπέλαση των κειμένων και η διδασκαλία των πυρηνικών γνώσεων γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες των Αναλυτικών Προγραμμάτων.
2. Οι μαθητές ενθαρρύνονται στην εκπόνηση ατομικών ή ομαδικών συνθετικών δημιουργικών εργασιών σε θέματα.

Ειδικότερα, επιδιώκεται:

- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τη σχέση της Λατινικής με την αρχαία Ελληνική Γλώσσα, ώστε να μπορούν να διακρίνουν τις αντιστοιχίες, αλλά και τις διαφορές τους.
- Να διευρυνθεί η γνώση της Λατινικής Γλώσσας, μιας από τις αρχαίες κλασικές γλώσσες και μιας από τις πρωτογενείς, μαζί με την αρχαία Ελληνική, γλώσσες της Ευρώπης.

Ειδικό σκοπό του μαθήματος

Με τη διδασκαλία της λατινικής γλώσσας και γραμματείας από το πρωτότυπο, αλλά και από δόκιμες μεταφράσεις, επιδιώκεται οι μαθητές και μαθήτριες:

1. Να γνωρίσουν την πνευματική δημιουργία των Ρωμαίων, με την οποία συνδέεται άρρηκτα ο ρωμαϊκός πολιτισμός και η οποία αποτέλεσε τη βάση για τη διαμόρφωση του δυτικοευρωπαϊκού πολιτισμού.
2. Να αναγνωρίσουν και να εκτιμήσουν τη λογοτεχνική αξία των λατινικών κειμένων. Αυτό θα γίνει, αν γνωρίσουν τους βασικούς κανόνες και τη δομή της Λατινικής μέσα από τα πρωτότυπα κείμενα και αποκτήσουν μια πρώτη αίσθηση της αρμονίας, της πυκνότητας, της ακρίβειας αυτής της γλώσσας, όπως αναδεικνύεται μέσα από τα κείμενα της κλασικής εποχής.

Δεξιότητες

Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος των Λατινικών οι μαθητές/τριες, εκτός από τις καθαυτό γνώσεις αρχαιογνωσίας που θα αποκτήσουν, αναμένεται να αναπτύξουν ειδικότερα τις εξής δεξιότητες:

- Να αποκτήσουν θεμελιακές γνώσεις πάνω στις οποίες θα στηρίξουν τη γλωσσική – γνωσιολογική τους ανάπτυξη.
- Να μπορούν να αναγνωρίσουν τις χρήσεις των μορφοσυντακτικών και γραμματικών φαινομένων στον λατινικό λόγο και να βρουν τις αντίστοιχες δομές με τις οποίες θα τις αποδώσουν στα Νέα Ελληνικά (γλωσσικός γραμματισμός).
- Να αντιμετωπίσουν τη διαδικασία μετάφρασης του λατινικού κειμένου ως διαδικασία λύσης προβλήματος με δεδομένα (γνώση των ιστορικών στοιχείων, ετυμολογία, λεξιλόγιο, γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα), ζητούμενα και εναλλακτικές λύσεις και μετά από βάσανο τη λύση.
- Να εμβαθύνουν νοηματικά στο περιεχόμενο των πρωτότυπων κειμένων.
- Να μπορούν να ερμηνεύουν ένα λατινικό κείμενο, αξιοποιώντας τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα του κειμένου.

- Να έρθουν σε επαφή και να μπορούν να ερμηνεύουν ένα λατινικό κείμενο.
- Να απολαμβάνουν αισθητικά το λατινικό κείμενο, αναγνωρίζοντας τη λογοτεχνική του αξία. Την αίσθηση της αρμονίας, της πυκνότητας, της ακρίβειας και της ποικιλίας της λατινικής γλώσσας, όπως χρησιμοποιήθηκε από κείμενα της κλασικής εποχής.
- Να αναπτύσσουν έναν προσωπικό διάλογο με τις αξίες, τις αντιλήψεις του κειμένου, να προβαίνουν σε κριτική αποτίμηση και τελικά διαμόρφωση προσωπικής γνώμης (βιωματική προσέγγιση).

Διδακτική Μεθοδολογία

Η γλωσσική διδασκαλία ενδείκνυται να εντάσσεται σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο και σε συμπραζόμενα και να συνδυάζεται, όσο είναι δυνατόν, με κάποιο κειμενικό είδος, έτσι ώστε οι μαθητές να βλέπουν τις γλωσσικές δομές στην εξωγλωσσική λειτουργία τους.

Στο μάθημα εφαρμόζονται ποικίλες διδακτικές μέθοδοι και αρχές όπως της αυτενέργειας του μαθητή υπό την καθοδήγηση του καθηγητή, της επαγωγικής προσέγγισης, της σπειροειδούς προσέγγισης και της συνεργατικής μάθησης.

Γι' αυτό υιοθετούνται διδακτικές πρακτικές, οι οποίες προωθούν τα ακόλουθα:

Κατά τη διδασκαλία του μαθήματος, εφαρμόζονται οι πιο κάτω διδακτικές αρχές:

- Διερευνητική/κατασκευαστική (έναντι της προπαρασκευαστικής): Πρόκειται για διαδικασία καθοδήγησης από την πλευρά του διδάσκοντος και ενεργητική ενσυνείδητη και δημιουργική από την πλευρά του μαθητή.
- Επαγωγική προσέγγιση: Ο μαθητής οδηγείται σταδιακά από τα απλά στα σύνθετα, από το μερικό στο γενικό, από την αναγνώριση και την παρατήρηση στον κανόνα.
- Συνεργατική προσέγγιση: Οι μαθητές αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και εφαρμόζουν αρχές συνεργατικής μάθησης.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Μάθημα κατεύθυνσης (4 περίοδοι)

Η διδακτέα ύλη περιλαμβάνει τα εξής:

1. Εισαγωγή στη Λατινική Γλώσσα και Λογοτεχνία
 2. Σε βάθος διδασκαλία των είκοσι πέντε (25) πρώτων κεφαλαίων από το Α΄ και Β΄ τεύχος των σχολικών εγχειριδίων («Λατινικά Β΄ και Γ΄ Λυκείου» των Μ. Πασχάλη - Γ. Σαββαντίδη, έκδ. ΙΤΥΕ Διόφαντος) με τις απαιτούμενες πυρηνικές γνώσεις γραμματικής, συντακτικού και λεξιλογίου, σύμφωνα με τις οδηγίες, τη μέθοδο και την πορεία που παρατίθενται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα.
 3. Από τα κεφάλαια 14, 20 διδάσκονται μόνο τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα.
 4. Στη Β΄ Λυκείου διδάσκονται, επίσης, πέντε συμπληρωματικά κείμενα έκδοσης Υ.Α.Π.
- Οι μαθητές με ατομικές ή ομαδικές συνθετικές δημιουργικές εργασίες μπορούν να εμβαθύνουν σε θέματα ή πτυχές της Λατινικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Μάθημα Κατεύθυνσης (4 περίοδοι)

Η διδακτέα ύλη περιλαμβάνει τα εξής:

1. Τα κεφάλαια 26-50, από το διδακτικό βιβλίο «Λατινικά Γ΄ Λυκείου» τεύχος Β΄ των Μ. Πασχάλη - Γ. Σαββαντίδη. Από τα κεφάλαια 29, 30, 46, 50 διδάσκονται μόνο τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα.

Ημερομηνία Ενημέρωσης: 15 Δεκεμβρίου 2015